

Protokół

24. posiedzenia, I. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 19. września 1903.

Początek o godzinie 10. minut 55 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski

Obecnych posłów 130.

Ze strony Rządu c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dwudziestego drugiego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół dwudziestego trzeciego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że p. Włodzimierz Kozłowski złożył mandat do komisji szkolnej, wobec czego uzupełniający wybór umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 19. września 1903 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls.: 2269, 2270, 2278—2281, 2283—2285, 2287, 2289, 2290, 2292, 2294—2296, 2300—2307, 2309, 2310, 2312, 2313, 2318—2321, 2333—2335, 2337, 2345—2349, 2351, 2361, 2362.

Komisji szkolnej Ls.: 2282, 2286, 2291, 2297—2299, 2308, 2314—2317, 2336, 2350, 2354—2356.

Komisji petycyjnej Ls.: 2311, 2344, 2363.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls.: 2288, 2352, 2353, 2357.

Komisji drogowej Ls.: 2322—2332.

Komisji przemysłowej Ls.: 2268, 2293.

Po odczytaniu petycji Ls. 2268 Szypuły Piotra w Roznoszyńcach o subwencję na rozszerzenie warstata kilimkarskiego, Marszałek udziela głosu p. Ostapczukowi, który tego zażądał.

P. Ostapczuk nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 2269 Ruskiej bursy w Stryju o zasiłek, Marszałek udziela głosu p. Oleśnickiemu, który tego zażądał.

P. Oleśnicki nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a

do J. Wielmożnego Pana c. k. komisarza rządowego w sprawie niezalutwienia rekursów duchowieństwa przeciw wymiarom ekwiwalentowym.

Podpisany otrzymał bardzo wiele zażaleń ze strony księży proboszczów w diecezji Tarnowskiej, że rekursy duchownych przeciw wymiarowi ekwiwalentu na VI dziesięciolecie dotąd nie są zalutwione i że wskutek tego żalący się narażani są na znaczne niedogodności. Z uwagi, że c. k. władze skarbowe wszystkie należitości zdołają bardzo szybko obliczyć i ściągnąć z duchowieństwa, dalej z uwagi, że wymiar na bieżące dziesięciolecie niejednokrotnie znacznie został podniesiony, tak, że księża proboszczowie słusznie mogą oczekiwać uwzględnienia ich rekursów, zapytują podpisani, czy ten stan rzeczy c. k. rządowi jest znany — i co zamierza uczynić, aby ten anormalny stan usunąć.

Interpelant

Ks. Antoni Wilczkiewicz

Mars, Huryk, Potoczek, Jabłoński, Szwed, Korol, Krempa, Wurst, Bohaczewski, Ostapczuk, Trzeciecki, Barwiński, Oleśnicki, Czaykowski.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Komisarza rządowego!

Gmina miasta Przemyśla wydzierzawia prawo propinacji a dzierżawcy opłacają od wykonywania tego przemysłu podatek zarobkowy.

Od dochodu z tej dzierżawy pobieranego wymierzyło c. k. Starostwo w Przemyślu nakazem płatn. z 23/8 1898 l. 47. za r. 1898 podatek rentowy 1.995 zł. 69 ct. a z dodatkami 3.911 zł. 55 ct. Wkrótce sprostowano ten wymiar a przyjmując za-

sadę, że od prawa propinacji pomimo jego wydzierzawienia należy się podatek zarobkowy, wymierzano gminie odtąd podatek ten w sposób następujący:

1. Nakazem zapłaty z czerwca 1898 12425/3377 za rok 1898 w kwocie 8.216 zł. 60 ct. (bez dodatków).

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs 8/10 1899 l. 16352.

2. Nakazem płatniczym z 15/12 1899 l. kat. 13 wymierzono za r. 1899 w kwocie 5898 zł. z dodatkami 11707 zł. 53 ct.

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs z 16/1 1900 l. 22196.

3. Nakazem płatniczym z 17/11 1900 l. kat. 13 wymierzono za rok. 1900 kwotę 13.556 K 29 h. z dodatkami 27.654 K 84 h.

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs z 20/12 1900 l. 21060.

4. Nakazem pl. l. 33892/11640/901 wymierzono dodatkowo za r. 1899 kwotę 2365 K 76 h.

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs 8/12 1901. l. 19203.

5. Nakazem pl. l. 28538 wymierzono dodatkowo za r. 1900 kwotę 467 K. 99 h.

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs z 10/12 1901 l. 19434.

6. Nakazem zapł. z 23/11 1901 l. 56.106/20.187 wymierzono kwotę 19403 K 76 h. (bez dodatku) za r. 1901.

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs 12/12 1901 l. 19340.

7. Nakazem płatniczym z 24/10 1902 l. 42093/16048 wymierzono na rok 1902 kwotę 18349 K 90 h (bez dodatków).

Przeciw temu wymiarowi wniesiono rekurs 18/11 1902.

Wniesiono więc przeciw wymiarom podatku zarobkowego od wydzierzawionego prawa propinacji siedm rekursów, które dotąd nie są zalutwione.

Tymczasem c. k. Urząd podatkowy z całą bezwzględnością zasypuje gminę kartami upominającemi a jakkolwiek gmina poczyniła znaczne spłaty, niechcąc dopuścić do wielkich zaległości, a mianowicie kwotę 37229 K 84 h w r. 1901, 35000 K w r.

1902, 49.000 K w r. 1903, zahipotekował tenże Urząd przed ostatnią spłatą zaległość nieprawomocnie wymierzonego podatku na pięciu realnościach miejskich a nawet ściągnął przymusowo kwotę 2000 K, o którą c. k. Starostwo przy wymiarze za r. 1898 się pomyliło, co następnie uznało, a kwota ta z dodatkami czyni przeszło 3900 K.

Takie postępowanie lekceważące prosto zastrzeżone stronom podatek opłacającym środki prawne i urągające ustawom i polityce podatkowej a narażające gospodarce miejską na szkodę i burzące wszelki porządek w tej gospodarce nie powinno być cierpiane.

Wzywamy tedy c. k. Rząd o zarządzenie temu bezprawnemu stanowi i zapytujemy, czy i co w tym celu uczynić zamierza, aby ten stan usunięto i w przyszłości wszelkie rekursa szybko załatwiano.

Interpelant
Tarnawski.

Kolischer, Rayski, Witosławski, Wurst, Romanowicz, Wiśniewski, Stapiński, Merunowicz, Michalski, Jahl, Huza, Jabłoński, Rutowski, Buynowski, Vayhinger.

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. do c. k. komisarza rządowego w sprawie nieporządku w c. k. Starostwie w Nowym Targu.

Dzienniki doniosły, iż w nowotarskiem starostwie od szeregu lat dopuszczano się wyzysku na ludności, emigrującej za zarobkiem do Ameryki. Zanim emigrantowi wydano paszport, pobierano od niego po 5, 10 a nawet 15 zł. Referentem paszportowym był praktykant namiestnictwa Zaczek Władysław, a paszporty wydawał i emigrantów okradał sługa starostwa Jan Pajerski. Donoszono staroście, że Jan Pajerski kradnie i starosta oddawał go nawet trzy razy, ale dzięki pewnym wpływom, o których c. k. Namiestnictwo z dochodzeń może się dowiedzieć, przyjmował go zawsze z powrotem i dalej kraść pozwalał. Jan Pajerski, jak wykazało dochodzenie sądowe, uacia-

gnął emigrantów na kwotę blisko 40.000 K, za co przez sądowy trybunał karny nowosądecki został zasądzony na miesiąc kryminału.

Była zarządzoną z Namiestnictwa lustracya starostwa, ale wszystkich zadziwia, że nie zbadano dokładnie, dlaczego tyle lat działały się oszustwa emigracyjne pod okiem starosty i dlaczego nie pociągnięto do odpowiedzialności referenta paszportowego Władysława Zaczka. A p. Władysław Zaczek ma i inne grzechy na swoim sumieniu; traktuje ludność w starostwie w sposób ubliżający powadze władzy, a przy komisji szacunkowej po bitwie pod Leśnicą po niedawno odbytych ćwiczeniach wojskowych, zachowaniem się swem naraził gospodarzy na bardzo wielkie szkody.

Gospodarze ci wnoszą zażalenie do Starostwa, iż praktykant starostwa traktował ich opryskliwie i wcale praw ich przed komisją nie bronił, owszem sprzeciwiał się temu, co komisya wojskowa przyznawała, żądając mniej.

Przed rokiem wpłynęły do Rady szkolnej krajowej zażalenia z zarzutami na Szymona Zaczka, Dyrektora szkoły w Nowym Targu, ojca praktykanta Władysława. Zażalenia te wnosił ks. wikary Jakób Morajka. Kiedy zażalenia te wróciły do Starostwa, młody Zaczek zamknął akty w biurku i tam mają leżeć dotychczas.

W Starostwie nowotarskiem sprawy ludności (rekursy, prośby i t. d.) zalegają latami.

Interpelanci zapytują c. k. komisarza rządowego, kiedy nastąpi:

- a) zbadanie oszustw emigracyjnych;
- b) usunięcie praktykanta Zaczka z urzędu, a przynajmniej przeniesienie z Nowego Targu;
- c) załatwienie zażalenia ks. Morajki na Szymona Zaczka;
- d) zarządzenie, aby sprawy latami w Starostwie nie czekały na załatwienie.

Interpelant:
Stapiński.

Bojko, Szponder, Krempa, Korol, Ostap-

czuk, Staruch, Barabasz, Huryk, Mazikiewicz, Bohaczewski, Barwiński, Glidziuk, Oleśnicki.

Interpelacya
do Wysokiego c. k. Rządu.

Zważywszy, że właściciele gospodarstw wiejskich lub ich synowie powołani bywają jako rezerwiści lub landwerzyści do ćwiczeń wojskowych nawet w ten czas, gdy największa praca rolnicza się odbywa;

zważywszy na to, że przez emigracyę do Prus i za morze, ubywa rok rocznie rąk roboczych w kraju i w każdej niemal miejscowości jest brak robotnika, wskutek czego przy najlepszej porze właściciele gospodarstw nie są w stanie swych gruntów uprawić i plodów z nich w swoim czasie i bez poniesienia szkody zebrać;

zważywszy nakoniec, że rezerwiści i landwerzyści, którzy ukończyli trzechletnią służbę wojskową, są przeważnie zdolnymi żołnierzami, a powołanie ich jako właścicieli gospodarstw rolnych do ćwiczeń wojskowych wobec braku robotnika przynosi w rolnictwie nieobliczone straty. Dlatego podpisani, stosując się do życzenia ludności naszego kraju, zapytują:

Czyli Wysoki c. k. Rząd jest skłonny rezerwistów i landwerzystów, będących właścicielami gruntów wiejskich i małomiejskich, lub synami niezdolnych do pracy rolników, którzy odbyli 3-letnią służbę wojskową, od ćwiczeń wojskowych uwolnić?

Interpelant:

Szwed.

Huryk, Barabasz, Korol, Stapiński, Wilczkiewicz, Szajer, Krempa, Bojko, Ostapczuk, Potoczek, Kramarczyk, Bohaczewski, Oleśnicki, Mogilnicki.

Interpelacya

posła ks Szpondra i tow. do J. W. Pana c. k. Komisarza rządowego w sprawie niewynagrodzonych szkód, zrzadzonych na gruntach i łąkach w gminie Mogile podczas tegorocznych ćwiczeń wojskowych w miesiącu wrześniu b. r.

Zważywszy, że cztery pułki kawaleryi, cała artylerya, załogująca w Krakowie, od-

bywały swe ćwiczenia na polach i łąkach w gminie Mogiła, powiatu krakowskiego, przez 21 dni, a wszystkie pułki piechoty, stojące w Krakowie, przez jeden dzień, spowodowały na gruntach i łąkach niebywałe szkody;

zważywszy, że grunta przez ciągle deszcze były rozmokłe, więc skutkiem w tak wielkiej liczbie manewrującego wojska uległy daleko większemu zniszczeniu, niżeli lat poprzednich i cała kultura rolna niezwyczajnie zrujnowaną została;

zważywszy, że niezebrane jeszcze plony, jak: groch, kapusta, koniec, buraki dla bydła, potraw, późniejsze pszenice i owsy, zostały zupełnie lub w znacznej części zniszczone;

zważywszy, że włościanie przez 21 dni po pół dnia, a więc 12 pełnych dni nie mieli przystępu do swych gruntów, przez co z winy manewrującego wojska nie mogli nic w polu robić, tracili czas na darmo i spóźnili się z uprawą roli i z zasiewami ku wielkiej swej szkodzie;

zważywszy na to, że komisya wojskowa, składająca się z p. Zareckiego, c. i k. majora 3-go pułku dragonów i jego adjutanta, co, nawiasowo mówiąc, panów tych za rzeczoznawców uważać nie można, przyznała wynagrodzenie poszkodowanym, nie pokrywające nawet połowy poniesionych szkód;

zważywszy, że poszkodowani a niewynagrodzeni włościanie: 1. Piotr Prażmowski, 2. Walenty Gwóźdź, 3. Michał Samiec, 4. Franciszek Marsz, 5. Franciszek Pietrucha, 6. Józef Dudzik, 7. Józef Piwowarczyk, 8. Adam Sadowski, 9. Bierzanowski, 10. Józef Walko, 11. Stanisław Tyrko, 12. Józef Goworek, 13. Paweł Pietrucha, 14. Jan Kucharczyk, 15. Franciszek Gwóźdź, 16. Jan Stryczek, 17. Jan Ciepiela, uważając się za bardzo pokrzywdzonych, wołają o pomoc i ratunek,

podpisani zapytują się JW. Pana c. k. Komisarza:

1. czy mu wiadomo jest to skrzywdzenie włościan z gminy Mogiła;

2. czy poczyni odpowiednie starania celem jak najrychlejszego wysłania komisji, złożonej z rzeczoznawców, dla sumiennego oszacowania szkód na polach i gruntach w Mogile i słusznie należącego się wynagrodzenia włościanom, jak tego wyraźnie domaga się § 56 ust. kwaterunkowej z dnia 11 czerwca 1879 r.;

3. co zamierza uczynić, aby tego rodzaju pokrzywdzenie ze strony wojskowej komisji w przyszłości miejsca nie miały.

Interpelant:

Ks. Szponder.

Skołyszewski, Huryk, Barabasz, X. Stojalowski, Szajer, Stapiński, Glidziuk, Potoczek, Oleśnicki, Bojko, Ostapczuk, Krępka, Wilczkiewicz, Mogilnicki.

Interpelacya

posła Stapińskiego i tow. do c. k. komisarza rządowego w sprawie niezalutwienia protestu o wybory do Rady gminnej miasta Żywca.

Rok minął od przeprowadzenia nowych wyborów do Rady miejskiej w Żywcę, przeciw którym wniosło protest grono niezadowolonych z wyniku. Protest ten wyleżał się pół roku w c. k. Starostwie żywieckiem, a drugie pół roku spoczywa w c. k. Namiestnictwie. Z tej przyczyny Rada miejska nie może się ukonstytuować, a protestowicze osiagają ze szkodą miasta Żywca cel zamierzony.

Podpisani zapytują tedy c. k. komisarza rządowego, dlaczego protest ów dotychczas nie został zalutwiony, względnie kiedy to zalutwienie nastąpi.

We Lwowie, dnia 17. września 1903.

Jan Stapiński w. r.

Bojko, Krępka, Ostapczuk, Staruch, Barabasz, Korol, Huryk, Potoczek, Mazikiewicz, Bohaczewski, Mogilnicki, Barwiński, Oleśnicki.

Interpelacya

posła Bujnowskiego i tow. do P. Komisarza rządowego.

Zważywszy, że po pożarze rafinerii nafty w Maryampolu przed dwoma tygo-

dniami mnóstwo ropy wypuszczono do potoków, wpływających do Wisłoki, a fabryka kwasu siarczanego w Gorlicach, korzystając z tej okoliczności, wypuszcza co noc odpadki wyrobionych produktów, zważywszy, że wsktek tego tysiące ryb zatrutych zalegają brzegi Wisłoki i zarażają powietrze, a bydło wsi, położonych nad Wisłoką, choruje, a nawet poczyną zdychać,

zapytują podpisani, co Rząd zamierza uczynić, aby zapobiedz szerzeniu się chorób po wsiach nad Wisłoką, a to tak między ludźmi, jak też i między bydłem, a dzierżawców rewirów rybackich uchronić od wielkich strat.

Bujnowski w. r.

Maiss, Tomaszewski, Schätzel, Potoczek, Szwed, Fruchtmann, Michałowski, Stapiński, Romanowicz, Bednarski, Wurst, Lipiński, Witosławski, Małachowski, Łazarzski, Rudrof.

Interpelacya

do c. k. Rządu.

W roku 1901 uchwalił Wysoki Sejm prawie jednogłośnie ustawę o włościach rentowych, którą to ustawę lud rolniczy w całym kraju przyjął z wielkim zadowoleniem i z upragnieniem wyczekuje, aby ta ustawa jak najprędzej weszła w życie.

Dwa lata już upłynęło od chwili uchwalenia ustawy o włościach rentowych, lecz nie wiadomo, gdzie się ta ustawa wylega? ludność rolnicza w kraju naszym sarka i upatruje nieżyczliwość rządu austriackiego do chłopów polsko-galicyjskiego i dlatego podpisani zapytują c. k. Komisarza rządowego:

1. Dlaczego Wysoki Rząd jest tak nieprzychylny tej ustawie, która ma cel podniesienie z upadku mniejszej własności w Galicyi?

2. Co jest na przeszkodzie i co powoduje Wysoki Rząd, że ustawy tej o włościach rentowych dotąd nie przedłożył do sankcyi cesarskiej.

Lwów, dnia 18. września 1903.

St. Potoczek w. r.

Szwed, Bednarski, Kramarczyk, Skołyszewski, Rayski, Buynowski, Szajer, Krępka,

Bojko, Huza, Stojalowski, Szponder, Żardecki, ks. Wilczkiewicz, M. Urbański, Standnicki, A. Tarnowski, Zaleski, Górski, Cielecki, Starzyński, W. Krański, Mycielski, Z. Tarnowski, Mars, Fedorowicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacje odstąpi p. komisarzowi rządowemu, i wzywa sekretarza do odczytania dalszych interpelacyj.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

Interpelacja

do Wydziału krajowego

posła Huryka i towarzyszy w sprawie napisu na nowozbudowanym budynku krajowej szkoły dla przemysłu drzewnego w Stanisławowie

Niedawno wykończono w Stanisławowie budynek dla krajowej szkoły dla przemysłu drzewnego, na którym jednakowoż umieszczono napis polski a pominięto ruski. Także nie udziela się w tej szkole nauki języka ruskiego.

W obec tego zapytują podpisani, jak potrafi Wydział krajowy takie ignorowanie praw Rusinów usprawiedliwić i czy zamysła jak najrychlej napis ruski na tej szkole dopełnić i naukę języka ruskiego zaprowadzić?

Huryk
interpelant.

Skołyszewski, Szponder, Oleśnicki, Bohaczewski, Barabasz, Ostapczuk, Wilczkiewicz, Krempa, Dr. Mogilnicki, Szwed, Barwiński, Korol, Potoczek, Bojko.

Interpelacja
do c. k. Rządu

posła ks. Bohaczewskiego i towarzyszy w sprawie nielegalnego ściągania podatków i należności skarbowych w powiecie doliniańskim.

Ściąganie podatków i należności skarbowych w powiecie doliniańskim odbywa się w sposób nie tylko bezwzględny ale i nielegalny. Na dowód tego niechaj posłużą następujące fakty: W r. 1895 umarł w Lecówce Petro Łachmanec. Zaraz po

jego śmierci chatę jego rozebrano i o tem zwierzchność gminna w Lecówce natychmiast uwiadomiła c. k. Starostwo w Dolinie, które przecież powinno było podatek domowy odpisać. Tymczasem po paru latach jawi się we wsi egzekutor z Roźniatowa, Kaznowski, a chociaż wójt mu całą sprawę przedstawia on domaga się od nieboszczyka Piotra Łachmanec podatku domowego za lata po roku 1895, a ponieważ Piotr Łachmanec był już dawno w grobie, to Kaznowski napadł na niewinnego żyda z Lecówki Szabsa Rotbarta, który od nieboszczyka kupił sobie kawał gruntu i zupełnie inną chacinę z zupełnie innym numerem sobie postawił. Temu żydkowi groził ów egzekutor zabranieniem pościeli z podzieci, pierzyny, poduszki i ten Szabsa Rotbert za nieboszczyka Piotra Łachmanec musiał niewinnie zapłacić: w r. 1900 12 K, w r. 1901 8 K, 10 K, 5, i zał. 12 K razem 47 K. Oprócz tego Starostwo doliniańskie wydało na tego Szabsę Rotbarta całkiem niewinnie i bezpodstawnie edykt licytacyjny na sumę 57 K. 64 g. i tę niemilosiernie z niego ściągnięto. Wszystkie prośby, chodzenia i przedstawiania w biurze inspektora podatkowego żadnego nie odniosły skutku. Także komisya szacunkowa dla podatku osobisto-dochodowego w Dolinie postępuje zupełnie dowolnie — na wniesione fasye nie zważa i zupełnie samowolnie podatek nakłada. W roku 1900 nałożono na Matia Boraja z Roźniatowa podatek osobisto-dochodowy w kwocie 8 K. W roku 1901 podwojono mu ten podatek, a gdy on z tej przyczyny przyszedł uzalić się do biura c. k. inspektora podatkowego w Dolinie, tam powiedziano mu, że to tylko pomyłka, na poprawienie której musiał ten Boraj znowu kilka koron złożyć. Tymczasem w końcu po długim wyczekiwaniu powiedziano mu w c. k. urzędzie podatkowym w Roźniatowie, że to zaszła pomyłka lecz nie w roku 1901 tylko w roku 1900 i dlatego on na każdy wypadek 8 K dopłacić powinien.

W roku 1901 przyszedł do podpisanego

nakaz zapłacenia kar stemplowych za to, że uwiadomienie o wiecu nie było ostemplowaniem. Nakazy te były napisane w języku polskim i dla tego podpisany je zwrócił. Mimo to egzekutor z Roźniatowa wpadł do chaty podpisanego i za ruskie pismo zafantował mu zegarek.

W r. 1901 w sierpniu złożył ks. Mieczysław Awdykiewicz z Kniażołuki podatek osobisto-dochodowy, mimo tego w październiku tegoż roku urząd podatkowy w Dolinie znowu tej samej należitości domagał się. To samo powtórzyło się w r. 1902 mianowicie, że w lutym zapłacił ks. Awdykiewicz podatek a w marcu tegoż roku za tę samą należitość chociaż zapłaconą i pokwitowaną znowu urząd podatkowy w Dolinie przysłał ks. Awdykiewiczowi kartę upominającą.

W końcu w jesieni 1902 zapłacił ks. Awdykiewicz całą należitość podatkową, mimo tego znów teraz w sierpniu tego roku urząd podatkowy w Dolinie ks. Awdykiewiczowi nie daje spokoju. Wszelkie przedstawienia osobiste z wykazaniem zapłacenia i pokwitowania pozostały bez skutku. Lecz podatek osobisto-dochodowy w powiecie doliniańskim dotyka nie tylko żywych lecz i umarłych. Dnia 9. lutego 1903 zmarł w Bolechowie ks. Ozarkiewicz. Komisya szacunkowa w Dolinie, chociaż o jego śmieci bardzo dobrze wiedziała; mimo tego w parę miesięcy później wystosowała do niego odezwę płatniczą, czy tam kwestyonarz podatkowy, tak adresując: „Do świętej pamięci Księdza Iwana Ozarkiewicza na ręce spadkobierczyni p. Teofili Ozarkiewicz“.

W obec tego zapytują podpisani:

I. Co zamyśla uczynić c. k. Rząd dla skrócenia samowoli podwładnych mu organów skarbowych w powiecie doliniańskim?

II. Jaką satysfakcyę da pokrzywdzonym?

III. Czy nakaże nieprawnie ściągniętą należitość jak najprędzej zwrócić?

IV. Co zamyśla zrobić c. k. Rząd, ażeby ludność powiatu doliniańskiego na przyszłość była wolną od podobnej napaści i szykany?

Bohaczewski
interpelant

Wilczkiewicz, Skołyszewski, Huryk, Szponder, Ostapeczuk, Staruch, Barabasz, Dr. Mogilnicki, Stapiński, Oleśnicki, Bojko, Korol, Krempa, Potoczek.

I n t e r p e l a c y a
do c. k. Rządu

posła ks. Bohaczewskiego i towarzyszy w sprawie zwolnienia od służby c. k. urzędników Rusinów w c. k. urzędach podatkowych naszego kraju w dniu Bożego Narodzenia wedle obrządku grecko-katolickiego.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 23. marca 1899 Dz. p. p. L. 65, odnoszące się do urzędzenia czynności w c. k. urzędach podatkowych, postanawia, że urzędnicy urzędów podatkowych w dniu Bożego Narodzenia są wolni od służby. Jednakowoż uwolnienie to odnoszą władze skarbowe nasze tylko do święta Bożego Narodzenia wedle obrządku łacińskiego, wskutek czego urzędnicy urzędów podatkowych Rusini w dzień swego uroczystego święta Bożego Narodzenia muszą siedzieć w c. k. urzędzie, a w Nabożeństwie swego ojczyńskiego obrządku nie są w możności wzięcia udziału.

Dlatego podpisani zapytują:

Czy c. k. Rząd zwrócił uwagę na tę anomalię i gotów jest ją usunąć w drodze ustawodawczej, ażeby tak obrządek rusko-katolicki z łacińskim na równi postawić, a c. k. urzędnikom urzędów podatkowych, Rusinom, umożliwić udział w św. Służbie Bożej w dniu tak uroczystego święta?

Bohaczewski.
Interpelant.

Skołyszewski, Oleśnicki, Huryk, Korol, Staruch, Ostapeczuk, Bojko, Potoczek, Barabasz, Szponder, Dr. Mogilnicki, Wilczkiewicz, Stapiński, Krempa.

I n t e r p e l a c y a
do c. k. Rządu

posła ks. Bohaczewskiego i towarzyszy w sprawie częściowej sprzedaży drzewa o pałowego i budulcowego przez c. k. zarządy kameralne w powiecie doliniańskim.

C. k. zarządy kameralne w powiecie doliniańskim sprzedają drzewo budulcowe i opałowe z lasów kameralnych tylko większemi sekcjami, wskutek czego miejscowa ludność włościańska zupełnie jest usunięta od takiego kupna — natomiast do takiego kupna mogą stawać tylko żydzi. Wszelkie przedstawienia a nawet nieszczęścia, jako to: pożar ze strony włościan, nie poruszają niektórych zarządców kameralnych, oni mówią włościanom wprost w oczy: „Idźcie i kupcie sobie u żyda“.

Wobec tego zapytują podpisani:

Czy Wysoki c. k. Rząd gotów jest zarządzić, ażeby także miejscowa ludność włościańska była w stanie drzewo na opał i budowę w c. k. zarządach kameralnych za pieniądze nabywać.

Bohaczewski.
Interpelant.

Skolyszewski, Barabasz, Szajer, Ostapczuk, Stapiński, Korol, Barwiński, Huryk, Stojalowski, Dr. Mogilnicki, Potoczek, Szwed, Bojko.

Marszałek oznajmia, że interpelacje te odstąpi stosownie do ich treści p. komisarzowi rządowemu i Wydziałowi krajowemu, następnie udziela głosu Członkowi Wydziału krajowego p. Onyszkiewiczowi, celem dania odpowiedzi na interpelację.

Członek Wydziału krajowego p. Onyszkiewicz odpowiada na interpelację p. Bednarskiego i tow. wniesioną dnia 15. września 1903 w sprawie pisma prof. Kadera do Wydziału krajowego w przedmiocie częściowej zmiany organizacyi oddziału chirurgicznego w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w sprawie podniesienia mleczarstwa w kraju.

P. Romanowicz w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia funduszu przemysłowego.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji przemysłowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w sprawie objęcia przez kraj galic. dóbr kameralnych i funduszowych pozostających w administracyi państwa.

Przemawia p. Merunowicz, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Bujnowskiego w sprawie wydania ustawy o przymusowym ubezpieczeniu budynków od ognia.

Przemawia p. Bujnowski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym

wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wnioskach nagłych pp. Wincentego Gnoińskiego i Władysława Wiktora Czaykowskiego o pomoc dla pogorzalców m. Złoczowa, m. Monasterzysk i gminy Folwarki.

Sprawozdawca p. Loewenstain odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 15.000 koron z budżetu na rok 1903 celem udzielenia doraźnej pomocy pogorzalcem miast Złoczowa, Monasterzysk i gminy Folwarki.

Przemawia p. Schätzel.

Przemawia p. Cielecki.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wnioskach nagłych w przedmiocie przedłużenia służby wojskowej.

Sprawozdawca p. Adam Jędrzejowicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej usunął powody wyjątkowego zatrzymania po nad przeciąg trzech lat żołnierzy, którzy ten czas służby odbyli.

Przemawia p. Bujnowski w rozprawie ogólnej.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Stapiński.

Marszałek przerywa mowcy, wzywając go, by nie używał w swem przemówieniu wyrazów, które mogłyby być tłumaczone jako brak szacunku dla armii.

Przemawia dalej p. Stapiński.

Przemawia p. Komisarz rządowy.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie finansowego poparcia przez kraj kolei Przeworsk-Bachórz (Dynów).

Sprawozdawca p. Kolischer uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji, poprzedziwszy je dłuższem przemówieniem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje za użyteczną i potrzebną budowę przedłużenia kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) o około 3 kilometry z końcową stacją na południe po za miastem Dynów.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałą Rady Wydziału krajowego z dnia 30. marca 1900 r. L. 17.304 z mocy uchwały sejmowej z dnia 30. grudnia 1899 r. — kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) gwarancji dochodów o tę kwotę, która jest potrzebna do oprocentowania po cztery od od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1908 pożyczki, którą koncesjonaryusz tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 698.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisana będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugim miejscu, t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 2,266.000 koron.

3. Warunki zaciągnięcia tej pożyczki i jej zrealizowania, jak też warunki przyznania zwiększonej gwarancji ustanowi Wydział krajowy.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia Członek Wydziału krajowego p. Dąbski.

Po zamknięciu rozprawy sprawozdawca zrzeka się głosu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy wnioski 1., 2., 3. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o wniosku posła Gnoińskiego w sprawie uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za krajową.

Sprawozdawca p. Wiśniewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Gnoińskiego uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Wincenty Gnoiński i stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ze względu na zmienione od roku stosunki i okoliczności na których komisja drogowa oparła swoją uchwałę, Sejm zwraca komisji drogowej sprawozdanie o wniosku posła Gnoińskiego w sprawie drogi Brody-Krystynopol do ponownego rozpatrzenia i zdania sprawy.

Po zamknięciu rozprawy sprawozdawca przyjmuje wniosek p. Wincentego Gnoińskiego.

Izba uchwała wniosek p. Wincentego Gnoińskiego, przyjęty przez sprawozdawcę imieniem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o petycji akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu cukrowego w Przeworsku.

Sprawozdawca Rutowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące

wnioski komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w drugim wierszu wniosku 5. zamiast słowa: „wybornym“ ma być słowo: „wyborowym“.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najrychlej wniósł do Rady państwa projekt ustawy kartelowej, któraby uniemożliwiła nadużycia związków kartelowych na zniszczenie przedsiębiorstw słabszych.

2. Sejm wzywa Rząd, by przez odpowiednie taryfy ułatwił cukrowniom w Przeworsku i Żuczce zdobywanie terenów zbytu naturalnie im należących się.

3. Sejm wzywa Rząd, aby bezzwłocznie przedłożył Radzie państwa projekt obniżenia podatku spożywczego od cukru przynajmniej o 8 kor. (z 78 na 70), po zniesieniu premii eksportowej niesłusznie obciążającego konsumpcję, a co za tem idzie, produkcję.

4. Sejm wzywa Rząd, by w organizacji podziału wewnętrznych targów zbytu bronił warunków egzystencji cukrownictwa galicyjskiego i dopomógł do uzyskania słusznych warunków w ewentualnym związku producentów austriackich.

5. Sejm wzywa Rząd, by wojsko stacjonowane w Galicyi było zaopatrywane wyborowym galicyjskim cukrem.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by stał czujnie na straży interesów krajowego przemysłu cukrowniczego i popierał je wszystkimi siłami.

Uchwałą tą załatwia się zarazem petycją centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie. Ls. 2.243.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Apolinary Jaworski.

Przemawia p. Kozłowski i stawia następujący wniosek:

Wniosek 2-gi opiewałby:

2. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby zniósł taryfy wyjątkowe przyznane transportowi cukru do Galicyi z zachodnich krajów Austrii;

b) ażeby użył swego wpływu w tym kierunku na politykę taryfową kolei północnej;

c) ażeby kierunkowe taryfy dla transportu cukru z zachodnich krajów Austrii do Galicyi nie były niższe aniżeli w odwrotnym kierunku.

d) by przez odpowiednie taryfy ułatwił cukrowniom w Przeworsku i Żuczce zdobywanie terenów zbytu, naturalnie im się należących.

Izba popiera wniosek p. Kozłowskiego. Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia p. ks. Metropolita Andrzej Szeptycki.

Przemawia p. Milewski i wnosi, by w 6 wniosku komisji dodać w wierszu pierwszym po słowie „by“ słowa „i nadal“.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje dodatkowe wnioski pp. Kozłowskiego i Milewskiego z tą tylko zmianą, aby punkt d) wniosku p. Kozłowskiego był zawarty jako punkt a) tegoż 2. wniosku.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wniosek 1 komisji.

Marszałek odczytuje wniosek dodatkowy p. Kozłowskiego do wniosku 2-go komisji.

Przemawia p. Kozłowski i oznajmia, że godzi się na stylizację wniosku 2-go, przyjętego przez sprawozdawcę, tak że wniosek 2-gi komisji opiewa obecnie:

2. Sejm wzywa Rząd:

a) by przez odpowiednie taryfy ułatwił cukrowniom w Przeworsku i Żuczce zdobywanie terenów zbytu, naturalnie im się należących się;

b) ażeby zniósł taryfy wyjątkowe, przyznane transportowi cukru do Galicyi z zachodnich krajów Austrii;

c) ażeby użył swego wpływu w tym kierunku na politykę taryfową kolei północnej;

d) ażeby kierunkowe taryfy dla transportu cukru z zachodnich krajów Austrii do Galicyi nie były niższe aniżeli w odwrotnym kierunku.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek 2-gi komisji w powyższej stylizacji.

Izba uchwała następnie wniosek 3, 4 i 5 komisji bez rozprawy, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków, które p. sprawozdawca odczytuje.

Sprawozdawca odczytuje:

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by i nadal stał czujnie na straży interesu krajowego przemysłu cukrowniczego i popierał je wszystkimi siłami.

Uchwałą tą załatwia się zarazem petycją centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie Ls. 2243.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek 6 komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej z petycji Wydziału powiatowego w Dobromilu w sprawie wypłaty zasiłku ustawowego na płace lekarzy okręgowych w r. 1898.

Sprawozdawca p. Trzeciecki uwolniony na wniosek sekretarza Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do asygnowania Wydziałowi powiatowemu w Dobromilu ustawowego zasiłku na płace lekarzy okręgowych za rok 1898.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za r. 1901.

Sprawozdawca Skalkowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcji galic. funduszu propinacyjnego z dnia 4. czerwca

1902 o zamknięciu rachunków za rok 1901 i preliminarzach na rok 1903 przyjmuje Sejm z uznaniem do wiadomości.

Marszałek otwiera rozprawę.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Merunowicz.

Przemawia p. Stapiński i stawia następujący wniosek:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby dopilnował, iżby w przyszłorocznym sprawozdaniu Dyrekcji funduszu propinacyjnego podano szczegółowo:

a) Spis okręgów dzierżawnych i dzierżawców;

b) Wykaz, jakie ci dzierżawcy płacą czynsze“.

Przemawia p. Huryk.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcji galic. funduszu propinacyjnego z dnia 4. czerwca 1902 o zamknięciu rachunków za rok 1901 i preliminarzach na rok 1903 przyjmuje Sejm z uznaniem do wiadomości.

Przemawia p. Stapiński i wnosi na opuszczenie we wniosku powyższym komisji słów „z uznaniem“.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. Sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek powyższy komisji z opuszczeniem słów „z uznaniem“, a następnie w oddzielnym głosowaniu uchwała słowa „z uznaniem“ zawarte we wniosku komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: następujący budżet funduszu propinacyjnego ogólnego na r. 1903.

Dochody:

Poz. 1.	czynsze propinacyjne	8,200.000	K
„ 2.	opłaty od szynkarzy	368.000	„
„ 3.	opłaty od nowych gorzelń, browarów i miodosytni	—	„
„ 4.	grzywny propinacyjne	40.000	„
„ 5.	za skonfisk. przedm.	40	„
„ 6.	odsetki zwłoki	20.000	„
„ 7.	subwencya rządowa .	1,782.258	„
„ 8.	odsetki od lokowanych kapitałów .	100.000	„
„ 9.	rozmaite	2.000	„
	razem	10,476.298	K

Izba uchwała bez rozprawy dochody funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1903 w sumie 10.476.298 koron zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1.	spłata wylosowanych obligacyi	4,671.500	K
„ 2.	wypłata kuponów .	3,068.456	„
„ 3.	provizya bankowa .	6.400	„
„ 4.	należytości stemplowe od subwencji.	5 580	„
„ 5.	podatek dochodowy .	—	„
„ 6.	podatek rentowy od obligacyi	306.846	„
„ 7.	podatek zarobkowy .	256.264	„
„ 8.	bonifikacya funduszu kraj. i funduszów pow.	317.896	„
„ 9.	ryczałt za stemple od kwitów za czynsze propinacyjne	20.000	„
	Razem	8,652.942	K

Nadwyżka dochodów 1,823.356 K

Izba uchwała wydatki funduszu propinacyjnego ogólnego na r. 1903 w sumie 8,652.942 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić jako budżet galic. funduszu propinacyjnego za sobowego na rok 1903:

Dochody:

Poz. 1. odsetki 505.002 K

Izba uchwała budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na r. 1903 w dochodach w kwocie 505.002 K, zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu rezerwowego na rok 1903:

Dochody:

Poz. 1. odsetki 605.065 K

Izba bez rozprawy uchwała dochody galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1903 w sumie 605.065 kor., zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wydatki:

Poz. 1. płace urzędników 68.093 K

" 2. płace sług 3.260 "

" 3. adjuta 1.600 "

" 4. dyurna 34 828 "

" 5. ryczałt do Skarbu państwa za utrzymanie kasy fund. prop. 20.000 "

" 6. czynsze najmu 5.000 "

" 7. koszta administracji powiatowej 52.000 "

" 8. dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi 1.000 "

" 9. potrzeby kancelaryjne 3.000 "

" 10. koszta zarządu 2.000 "

" 11. koszta sądowe 1.200 "

" 12. remuneracye, zapomogi i wydatki nieprzewidziane 20.000 "

suma wydatków 211.981 K

Potrącając od dochodów 605.065 "

wydatki 211.981 "

okazuje się nadwyżka dochodów funduszu rezerwowego doliczając dochody funduszu zasobowego 393.084 K

i nadwyżkę dochodów ogólnego fund. propinacyjnego 505.002 "

wynosi suma nadwyżek na rok 1903 1,823.356 "

2,721.442 K

Izba uchwała bez rozprawy wydatki galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na r. 1903 w sumie 211.981 K, zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek odczytuje dodatek p. Stapińskiego, który to dodatkowy wniosek Izba popiera.

Po zamknięciu rozprawy nad tym dodatkowym wnioskiem p. Stapińskiego przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do głosowania nad tym wnioskiem dodatkowym p. Stapińskiego.

P. Stapiński woła że nie ma kompletu w Izbie.

Marszałek oznajmia, że skonstatowanie kompletu w Izbie należy do marszałka a poseł może tylko żądać skonstatowania kompletu przez Marszałka.

Po chwili Marszałek oznajmia, że Izba uchwaliła dodatkowy wniosek p. Stapińskiego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej w przedmiocie wydania nowego Statutu komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Sprawozdawca p. Rutowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony statut komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

S T A T U T

Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy

zasięgać będzie opinii Komisji, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności.

a) zakładanie, organizacja i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia; mianowanie i uwalnianie personelu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personelu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowymi, który Komisja wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłącza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i za granicą; piecza nad wykształceniem uczniów ręko-dzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądź to dla szkół przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

c) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzenie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od dodatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancyi, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacji krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych

albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury handlowe i t. p.

t) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf, ceł, komunikacji, kredytu i t. p.;

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucji i funduszków państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisja bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysyłania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcji przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcji — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcji w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1—3 wymienionych, Komisja ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicjatywy.

§. 5.

Komisja przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt preliminarza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszenia wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisji.

Wszelkie wydatki z przyzwolonych przez Sejm na te cele funduszków, uchwała i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisji.

§. 6.

W skład Komisji wchodzi:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący:

b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisyja krajowa tak złożona, powołuje tyłu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencji sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisję, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisyja urzęduje w danym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6., mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisji członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisję o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicjatywy.

§. 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisji.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes, wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnych prezesa lub wiceprezesa zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisji z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $\frac{1}{3}$ członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 10.

Komisyja ma prawo:

a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych komisye przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specjalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisję im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisji z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisji odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisji zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisji.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisji ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisji. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma, wychodzące z Komisji, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisji poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miarometr.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu pruczonych im czynności.

§. 15.

Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisję członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisji i nieusprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisji, a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, a względnie Komisya innego członka na resztę kadencji.

§ 16.

Komisyja uchwała, a Wydział krajowy zatwierdza, regulamin czynności komisji i instrukcję dla jej biura.

§. 17.

Komisyja przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swych czynności.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie tego statutu Komisji krajowej dla spraw przemysłowych *en bloc*. Izba uchwała przyjęcie powyższego statutu *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały statut *en bloc*.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji drogowej o wniosku posła Szajera w sprawie uznania dróg z Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła, tudzież z Rzeszowa przez Głogów, Kolbuszową, Majdan do Tarnobrzegu, za krajowe.

Sprawozdawca p. Wiśniewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Szajera o uznanie dróg: Rzeszów-Jasło i Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg za krajowe, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Szajer i stawia następujący wniosek:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ukrajowienie drogi Rzeszów-Kolbu-

szowa-Tarnobrzeg wziął w najbliższym czasie pod rozważę;

2. a na drogę Rzeszów-Strzyżów-Jasło udzielił 75% subwencji.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba nie popiera wniosku p. Szajera, a następnie uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca poseł Wiśniewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości:

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

a) aby przedłożył Wysokiemu Sejmowi wnioski co do rozwinięcia krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych i poczynił starania u c. k. Rządu o uzyskanie dla niej charakteru instytucji publicznej i subwencji z funduszków rządowych.

b) przedłożył Wysokiemu Sejmowi wnioski co do popierania studyów i prób nad ulepszeniami przyrządów i narzędzi wiertniczych w naszym kraju rozpowszechnionych.

3. i rezolucję:

Ponawiając rezolucję Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 13-go lutego 1894 roku, wzywa się c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie uzupełnił wykłady górnicze w c. k. lwowskiej szkole politechnicznej urządzeniem V-go górniczo-hutniczego Wydziału.

4. Wzywa się c. k. Rząd, aby po ukończeniu dochodzeń o katastrofie w Borysławiu, wynik tych dochodzeń zakomunikował Wydziałowi krajowemu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Bujnowski.

Przemawia p. Stojalowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wnioski 1-4 komisji, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o wniosku p. Stapińskiego w przedmiocie należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od r. 1893 do r. 1897.

Sprawozdawca p. Korol, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby za pośrednictwem i przy czynnem współdziałaniu Wydziałów powiatowych sprawdził, którym gminom i w jakiej wysokości należy się zaległy dodatek gminny od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od roku 1893 do r. 1897 i aby nie wyczekując podań od gmin, wyjednał u c. k. Dyrekcji galic. funduszu propinacyjnego wypłatę tychże na ręce Wydziałów powiatowych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia poseł Stapiński i stawia do powyższego wniosku komisji następujący wniosek dodatkowy:

„Zarazem poleca się Wydziałowi krajowemu, aby o wyniku tej akcji przedłożył Sejmowi w roku 1904 sprawozdanie“.

Izba popiera dodatkowy wniosek p. Stapińskiego.

Przemawia p. Bujnowski.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Bujnowski.

Przemawia p. Szwed.

Przemawia p. Wincenty Kraiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek komisji, a na-

stępnie oddzielnie uchwała dodatkowy wniosek p. Stapińskiego.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji prawniczej o wniosku p. Stapińskiego w sprawie wprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w służbie wewnętrznej i korespondencji wszystkich urzędów galicyjskich.

Sprawozdawca p. Jahl, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa ponownie c. k. Rząd, aby po myśli Najwyższego postanowienia z dnia 4 czerwca 1869 i rozporządzenia całego Ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 wprowadził co rychlej język polski jako urzędowy w służbie wewnętrznej i w znoszeniu się z innemi władzami w kraju do wszystkich c. k. urzędów i władz rządowych Królestwa Galicji i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, podległych Ministerstwom: spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty, sprawiedliwości, skarbu, handlu, rolnictwa i obrony krajowej w granicach Najwyższem postanowieniem z dnia 4. czerwca 1869 wskazanym.

Wnioskiem tym załatwioną zostaje petycja Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu z d. 21. czerwca 1902 l. 567 w tej samej sprawie i w tym samym duchu do Wysokiego Sejmu wniesiona.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Skołyszewski.

Przemawia p. Oleśnicki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o administracji krajowych funduszy koszarowych za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1901.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicji i Lodomerji wraz z Wielkim Księstwem Krakowskiem przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o administracji krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. stycznia 1901 do 30. listopada 1901.

II. Sejm wzywa Rząd o zasilenie krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. k. wojska ze skarbu państwowego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda. Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy wniosek I. i II. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku p. Garapicha w przedmiocie dostaw dla armii i rozmaitych ulg dla ludności w celu złagodzenia ciężarów powinności wojskowej.

Sprawozdawca p. Jahl uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. ażeby wszystkie ulgi poczynione na rzecz rolników węgierskich przy dostawach zboża i ziemiopłodów dla c. i k. armii i obrony krajowej zaprowadził w Austrii, a poszczególnie w Galicji;

2. ażeby bezpośrednio dostawy w drobnych ilościach zaprowadził nie tylko jak dotychczas przy zakupie zboża, ale także przy zakupie wszystkich innych ziemiopłodów, a mianowicie: siana, słomy, drzewa, mleka, masła i t. d.;

3. ażeby procent dostaw przemysłowych przez c. i k. armię i obronę krajową

w wysokości 25%, drobnym przemysłowcom przyznany, do 50% podwyższyl i drobnych przemysłowców z Galicji a w szczególności przemysł domowy przy dostawach domowych w wydatniejszej mierze uwzględnił;

4. ażeby żołnierzom należącym do ludności rolniczej regularnie udzielał urlopów podczas żniw;

5. ażeby rezerwistów podczas żniw do służby nie powoływał;

6. ażeby przepisy zabraniające odbywania manewrów i ćwiczeń wojskowych podczas żniw i innych naglących robót polnych, władze wojskowe w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem ściśle wykonywały;

7. ażeby szkody zrządzone w czasie manewrów i ćwiczeń wojskowych w rejonach fortecznych sprawiedliwie wynagradzano;

8. ażeby c. k. Rząd przedłożył ciałom prawodawczym oparty na postępowaniu ustnem i jawnem, oraz na zasadzie oskarżenia i obrony projekt procedury karnej dla c. i k. armii;

9. ażeby c. k. Rząd albo postarał się o uchylenie przepisów ograniczających własność przez przymusowe wystawienie rewersów demolacyjnych w rejonach fortecznych, albo też na rzeczone z ustawą cywilną i ustawami zasadniczymi państwowymi sprzeczne ograniczenia własności należycie wynagradzał.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Szajer i stawia następujący dodatkowy wniosek:

Wzywa się Rząd, aby wszystkie stare sprzęty i mundury wojskowe z wolnej ręki włościanom sprzedawał.

Izba popiera dodatkowy wniosek p. Szajera.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zrzeka się głosu, i przyjmuje dodatkowy wniosek p. Szajera.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy

wnioski 1—9 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje, a następnie w osobnem głosowaniu uchwała Izba dodatkowy wniosek p. Szajera.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego t. j. Sprawozdanie komisji sanitarnej o wniosku p. rektora Rydygiera w sprawie budowy budynków potrzebnych dla pomieszczenia klinik Wydziału lekarskiego Uniwersytetu lwowskiego usuwa z porządku dziennego na życzenie sprawozdawcy, gdyż komisja pragnie nad tą sprawą ponownie się zastanowić.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej z petycji gminy miasta Przeworska o odpisaniu zaległych prestacyj szkolnych na płace nauczycieli i obniżenie tejże prestacyi.

P. Czartoryski w zastępstwie sprawozdawcy p. Kramarczyka odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycją gminy miasta Przeworska odstepuje się Wydziałowi krajowemu w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Marszałek oznajmia, że porządek dzienny został wyczerpany i naznacza następne posiedzenie na dzień 30. września godzinę 10-tą rano.

Marszałek oznajmia dalej, że Izba materiał gotowy już wyczerpała, i uprasza przewodniczących komisyj, by zwołali komisje w czasie przerwy celem dostarczenia materiału Izbie, wreszcie oświadcza, że porządek dzienny następnego posiedzenia będzie posłom rozesłany.

Marszałek zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia godzina 4 minut 15 po południu.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Ks. Teodor Bohaczewski w. r.

